

Sygn. akt I Ns 1848/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2015r.

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR Halina Grzybowska

Protokolant Magdalena Tobiasz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 marca 2015r. w Ś.

sprawy z wniosku **J. G.**

przy uczestnictwie **B. G.**

o zmianę stwierdzenia nabycia spadku po T. G.

postanawia:

I. zmienić postanowienie z dnia 12 grudnia 2003 roku wydane w sprawie I Ns 853/03 z wniosku L. G. przy uczestnictwie M. G.

i B. G. o stwierdzenie nabycia spadku po T. G. w ten sposób, że s t w i e r d z i ć, że

spadek **po T. G.**, zmarłym dnia (...) roku

w G., ostatnio stale zamieszkałym w G. wraz z wchodzącym

w skład spadku udziałem spadkodawcy w gospodarstwie rolnym, położonym

w G., na podstawie ustawy nabyli: **żona L. G.** (córka S. i M.) oraz synowie: **M. G.** (syn T. i L.), **B. G.** (syn T. i L., posiadający numer P. (...)) oraz **J. G.** (syn T. i H., posiadający numer P. (...)) po 1/4 części każdy z nich;

II. ustalić, że każdy z uczestników postępowania we własnym zakresie ponosi koszty związane ze swoim udziałem w niniejszej sprawie.

Sygn. akt I Ns 1848/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. G. w dniu 6 listopada 2014 r. złożył wniosek, z którego wynikało, że domaga się zmiany stwierdzenia nabycia spadku po T. G., zmarłym w dniu (...) r., orzeczonemu w postępowaniu o sygn. akt I Ns (...). Wskazał, że w postępowaniu tym został zatajony fakt, że wnioskodawca jest biologicznym synem zmarłego T. G..

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania B. G. wniósł o rozstrzygnięcie sprawy według uznania Sądu i nieobciążanie uczestnika kosztami postępowania. Podniósł, że nie podważa treści stwierdzonych w odpisie pełnym aktu urodzenia wnioskodawcy. O istnieniu wnioskodawcy nie miał wiedzy w trakcie postępowania w sprawie I Ns 853/03 o stwierdzenie nabycia spadku, taką wiedzę uzyskał dopiero w toku sprawy I Ns(...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Powiatowego w Ś. z dnia 22 listopada 1956 r. w sprawie o sygnaturze I C (...) ustalono, że T. G., urodzony dnia (...) w Z. b. pow. przemysłany jest ojcem J. T. urodzonego (...) w G., syna H. T.. Wyrokiem tym nadano J. T. nazwisko ojca – G..

Dowód: wyrok Sądu Powiatowego w Ś. z dnia 22 listopada 1956 r., sygn. akt I C(...) – k. 31 akt I C (...) postanowienie Sądu Rejonowego w Świdnicy z 23 marca 2015 r., sygn. akt I C (...) – k. 39 akt I C (...), odpis zupełny aktu urodzenia J. G. – k. 8

Przed Sądem Rejonowym w Świdnicy toczyła się sprawa z wniosku L. G. z dnia 24 listopada 2003 r. przy udziale M. G. i B. G. o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym w dniu 1 kwietnia 1998 r. T. G.. W toku postępowania wnioskodawczyni i uczestnicy postępowania złożyli oświadczenia spadkowe, z których wynikało że są oni jedynymi spadkobiercami T. G. i spadkodawca nie miał żadnych dzieci pozamałżeńskich, ani przysposobionych. Sąd Rejonowy w Świdnicy postanowieniem z dnia 12 grudnia 2003 r., sygn. akt I Ns (...), stwierdził że spadek po T. G. zmarłym dnia 1 kwietnia 1998 r. w G., ostatnio stale zamieszkałym w G., na podstawie ustawy nabyli żona L. G. oraz synowie B. G. i M. G. w częściach po 1/3 każdy z nich wraz z udziałem spadkodawcy w gospodarstwie rolnym położonym w G..

Dowód: wniosek L. G. z dnia 24 listopada 2003 r. o stwierdzenie nabycia spadku – k. 2 akt I Ns (...), protokół rozprawy z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie I Ns (...) - k. 11 akt I Ns(...), postanowienie Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 12 grudnia 2003 r., sygn. akt I Ns (...) – k. 12 akt I Ns (...).

W dniu 26 lutego 2014 r. J. G. złożył w Sądzie Rejonowym w Świdnicy wniosek o stwierdzenie nabycia spadku, w którym domagał się stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym T. G. na rzecz L. G., M. G., B. G. i J. G.. Sąd Rejonowy w Świdnicy, po uprzednim ujawnieniu akt w sprawie I Ns (...), postanowieniem z dnia 23 października 2014 r., sygn. akt I Ns (...), odrzucił wniosek J. G. o stwierdzenie nabycia spadku po T. G..

Dowód: wniosek J. G. o stwierdzenie nabycia spadku – k. 2 akt I Ns (...), postanowienie Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 23 października 2014 r., sygn. akt I Ns (...) – k. 47 akt I Ns (...).

W dniu 1 kwietnia 1998 roku w G. zmarł T. G., ostatnio stale zamieszkały w G.. W chwili śmierci pozostawał w związku małżeńskim z L. G.. Ze związku tego mieli dwoje dzieci - M. G. i B. G.. T. G. miał także syna przedmałżeńskiego – J. G.. Żona i dzieci spadkodawcy nie odrzucali po nim spadku, nie zrzekli się dziedziczenia i nie byli uznani za niegodnych dziedziczenia. M. G. zmarł w dniu 26 listopada 2012 roku. L. G. zmarła w dniu 14 marca 2012 roku.

Dowód: odpis skrócony aktu zgonu T. G. – k. 3 akt I Ns (...) odpis skrócony aktu małżeństwa T. G. i L. G. – k. 32, odpis skrócony aktu zgonu M. G. – k. 5 akt I Ns (...), odpis skrócony aktu urodzenia B. G. – k. 7 akt I Ns (...), odpis zupełny aktu urodzenia J. G. – k. 8, odpis skrócony aktu zgonu L. G. – k. 10, zapewnienie spadkowe wnioskodawcy i uczestnika postępowania – k. 36v.

W skład spadku po T. G. wchodzi jego udział w gospodarstwie rolnym położonym w G. (**niesporne**).

Uczestnik postępowania B. G. ma orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności. Przyznany ma zasiłek stały dla osoby samotnie gospodarującej oraz zasiłek pielęgnacyjny. Nie ma wykształcenia rolniczego, ani ukończonych kursów rolniczych. Do chwili śmierci ojca był zdolny do pracy i pracował wraz z innymi członkami rodziny w gospodarstwie rolnym spadkodawcy

Dowód: orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z 21.10.2013 r. i z 30.08.2010 r. – k. 21, 22, decyzja (...) w Ś. z 21.11.2013 r. o przyznaniu zasiłku stałego dla osoby samotnie gospodarującej – k. 23, decyzja Wójta gminy Ś. z 5.11.2013 r. o przyznaniu zasiłku pielęgnacyjnego – k. 24, zeznania uczestnika B. G. – k. 36v.

Wnioskodawca J. G. nie ma wykształcenia rolniczego, ani ukończonych kursów rolniczych. Od dziecka pracował w gospodarstwie rolnym w G. należącym do jego matki i jej męża

Dowód: zeznania wnioskodawcy J. G. – k. 36v.

L. G. w chwili śmierci męża stale pracowała w spadkowym gospodarstwie rolnym

Dowód : zeznania uczestnika B. G. – k. 36v.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów urzędowych, przede wszystkim aktów stanu cywilnego i orzeczeń sądowych, stanowiących dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Wiarygodność tych dokumentów nie była kwestionowana przez uczestników postępowania, zatem stały się podstawą ustaleń faktycznych. Wiarygodne były zeznania wnioskodawcy i uczestnika postępowania, ponieważ korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, były spójne i logiczne.

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do przepisu art. 679 § 3 k.p.c. dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku, z zastosowaniem przepisów niniejszego rozdziału; jednakże ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas żądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość. Przyjęty przez ustawodawcę tryb zmiany stwierdzenia nabycia spadku zakłada, że wniosek taki może zgłosić każdy zainteresowany (art. 679 § 2 kpc).

Jak ustalono w toku niniejszej sprawy wnioskodawca J. G. był synem T. G. i H. T.. Nie brał jednak udziału w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku po swoim ojcu T. G. w sprawie I Ns (...). Jako spadkobierca ustawy po T. G. był zatem zainteresowany wszczęciem postępowania o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku.

Wobec ustalenia, że spadkodawca w chwili śmierci pozostawił trzech synów, nie zaś dwóch jak ustalono w toku postępowania w sprawie I Ns (...), krąg spadkobierców ustawowych dziedziczących spadek po T. G. był zatem inny, należało zmienić postanowienie Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 12 grudnia 2003 r., sygn. akt I Ns (...). Zgodnie bowiem z art. 679 § 3 kpc, w razie przeprowadzenia dowodu, że spadek w całości lub w części nabyła inna osoba niż wskazana w prawomocnym postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku, sąd spadku, zmieniając to postanowienie, stwierdzi nabycie spadku zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym.

W pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkobiercy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku (art. 931 § 1 kc). Na podstawie złożonych zapewnień spadkowych oraz aktów stanu cywilnego, Sąd ustalił, że do kręgu spadkobierców ustawowych, o których mowa w art. 931 § 1 k.c., należeli żona spadkodawcy oraz jego trzej żyjący w chwili otwarcia spadku synowie, a zatem dziedziczyli oni w równych częściach, tj. po $\frac{1}{4}$ części każdy z nich.

W skład spadku po T. G. wchodził również udział w gospodarstwie rolnym. Przepisy dotyczące dziedziczenia gospodarstw rolnych podlegały wielokrotnym zmianom, stąd też przedmiotowa sprawa wymaga dokonania analizy tych regulacji. Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 31.1.2001 r. (P4/99, Dz.U. Nr 11, poz. 91) większość przepisów tytułu X księgi czwartej Kodeksu cywilnego uznanych zostało za niekonstytucyjne, a także pozostające w sprzeczności z art. 1 Protokołu Nr (...) z 20.3.1952 r. do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz.U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 ze zm.). Wyrok Trybunału Konstytucyjnego wszedł w życie 14.2.2001 r. Oznacza to, że spadki otwarte do 13.2.2001 r. objęte są nadal regulacją szczególną zawartą w tytule X Kodeksu cywilnego, zaś otwarte po tej dacie - wyłącznie na podstawie powszechnego prawa spadkowego. Zatem do zasad dziedziczenia spadku po T. G., w skład którego wszedł udział w gospodarstwie rolnym, mają zastosowanie szczególne przepisy tytułu X Kodeksu cywilnego, ponieważ spadek został otwarty w dniu 1 kwietnia 1998 r. Zastosowanie znalazł więc przepis art. 1059 kc w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321). Jak wynika z ustaleń Sądu wszyscy spadkobiercy ustawowi T. G., tj. żona L. G. i synowie M. G., B. G. i J. G. spełnili przesłankę dziedziczenia z ustawy gospodarstwa rolnego określoną w art. 1059 pkt 1 kc. Wszyscy bowiem w chwili otwarcia spadku stale pracowali bezpośrednio przy produkcji rolnej. Dlatego Sąd orzekł o dziedziczeniu całego spadku wraz z udziałem spadkodawcy w gospodarstwie rolnym przez wszystkich spadkobierców z pierwszego kręgu dziedziczenia ustawowego.

O kosztach postępowania Sąd orzekł stosując zasadę określoną w art. 520 § 1 kpc, zgodnie z którą każdy uczestnik postępowania nieprocesowego ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Brak bowiem było podstaw do odstąpienia od tej zasady.